

Αστικοί και Πολιτιστικοί Κόμβοι: Πρόταση Νέου “Ανοιχτού” Σιδηροδρομικού Σταθμού Έδεσσας και αναβίωση τεχνικών κτιρίων της περιοχής

Αλαμανιώτη Πέτρα, Ζέκα Βασιλεία, Ντάλλη Χριστίνα - 03/11/2025

Διπλωματική Εργασία

Φοιτητική ομάδα: Αλαμανιώτη Πέτρα, Ζέκα Βασιλεία, Ντάλλη Χριστίνα

Επιβλέπουσα καθηγήτρια: Αμερικάνου Ελένη

Πανεπιστήμιο: Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

Ημερομηνία παρουσίασης: 12-07-2024

Η παρούσα διπλωματική εργασία αφορά την πρόταση ανέγερσης Νέου Σιδηροδρομικού Σταθμού Έδεσσας και την ανάπλαση δημόσιων χώρων και κτιρίων γύρω από αυτόν. Η ίδια, μάλιστα, αποτελεί απόρροια της

ερευνητικής εργασίας που προηγήθηκε, με τίτλο «“Σταθμοί” του Σιδηροδρόμου στην Ευρώπη: Αρχιτεκτονική (Α)συμφωνία;», μέσω της οποίας δημιουργήθηκαν τα κατάλληλα θεμέλια για τη σχεδιαστική αντιμετώπιση τέτοιου είδους βιομηχανικού αρχιτεκτονικού συνόλου.

Τις τελευταίες δεκαετίες παρατηρείται η απαξίωση του τρένου ως μεταφορικού μέσου στην Ελλάδα και κατά συνέπεια η παρακμάζουσα πορεία των ελληνικών σιδηροδρομικών σταθμών και των αστικών συνόλων γύρω από αυτούς. Ωστόσο, η κατάλληλη αρχιτεκτονική παρέμβαση σε τέτοιου είδους βιομηχανικές περιοχές είναι σίγουρα ένα μέσο αναβίωσης και ένταξής τους στην κοινωνική ζωή της πόλης. Αυτό λοιπόν επιχειρείται και μέσω της συγκεκριμένης διπλωματικής εργασίας, επιλέγοντας την περιοχή του Σιδηροδρομικού Σταθμού Έδεσσας ως πεδίο δράσης, η οποία αντικατοπτρίζει τη λογική της πλειοψηφίας των ελληνικών σιδηροδρομικών σταθμών.

Βασικό άξονα του σχεδιασμού αποτελεί η αναβίωση συνολικά της βιομηχανικής αυτής περιοχής. Γι’ αυτό και δεν περιορίζεται μόνο στην πρόταση του Νέου “Ανοιχτού” Σιδηροδρομικού Σταθμού, αλλά εξίσου έμφαση δίνεται τόσο στην επανάχρηση κτιρίων της περιοχής που παλιότερα φιλοξενούσε διάφορες σιδηροδρομικές χρήσεις, όσο και στη δημιουργία πολυλειτουργικών δημόσιων υπαίθριων και ημιυπαίθριων χώρων. Κατά αυτόν τον τρόπο το κτιριολογικό πρόγραμμα μοιράζεται σε δύο επιμέρους περιοχές: του σιδηροδρομικού σταθμού και εκείνης που παλαιότερα φιλοξενούσε τα τεχνικά εργαστήρια της περιοχής που εξυπηρετούσαν τον σιδηρόδρομο.

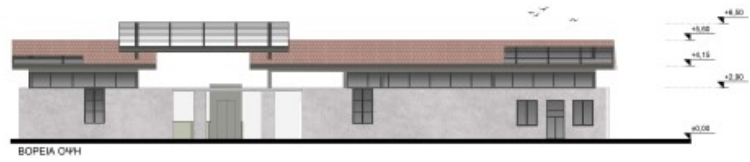

Στην πρώτη, για τον σχεδιασμό του Νέου Σιδηροδρομικού Σταθμού Έδεσσας, επιχειρείται η ένταξη των αντίστοιχων ευρωπαϊκών προτύπων στα ελληνικά όμως δεδομένα. Έτσι, σε αυτή την περιοχή εντοπίζονται διάφορες χρήσεις και πέραν του εκδοτηρίου εισιτηρίων και της αναμονής, όπως το αναψυκτήριο, η εστίαση, το μουσείο κλπ, βασικό χαρακτηριστικό των πρότυπων ευρωπαϊκών σιδηροδρομικών σταθμών. Ωστόσο, παρατηρείται ότι όλες αυτές οι χρήσεις φιλοξενούνται όχι μόνο σε θερμαινόμενους χώρους, κάτι που συναντάται σε αντίστοιχα παραδείγματα του εξωτερικού, αλλά επεκτείνονται και σε υπαίθριους και ημιυπαίθριους, χαρακτηριστικό της ελληνικής καθημερινότητας. Παράλληλα, οι χρήσεις που αφορούν τον σταθμό διαμοιράζονται σε επιμέρους κτίσματα, σχεδιαστική απόφαση εμπνευσμένη από τον τρόπο με τον οποίο οικοδομούνταν και λειτουργούσαν οι ελληνικοί σιδηροδρομικοί σταθμοί στο παρελθόν.

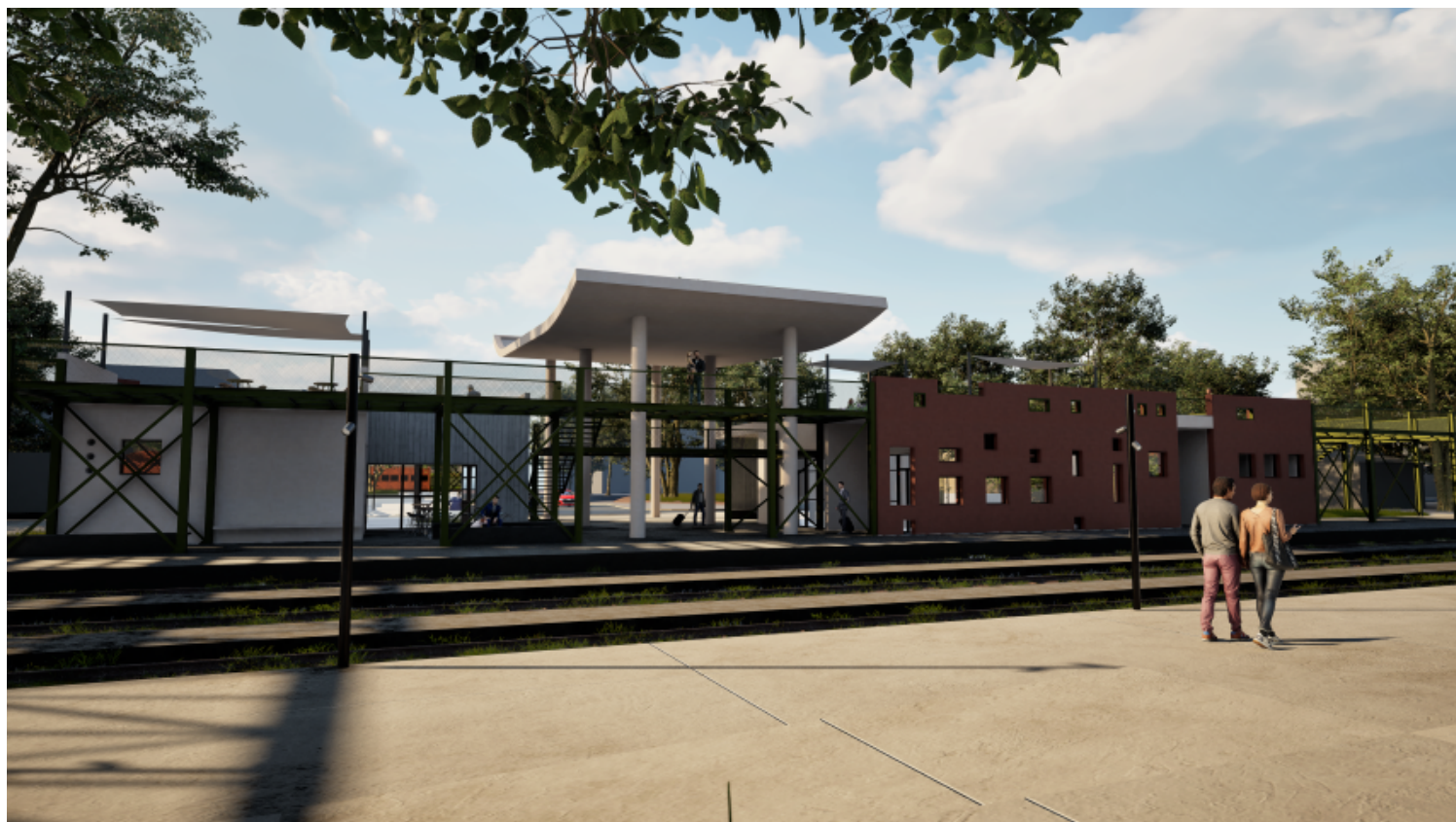

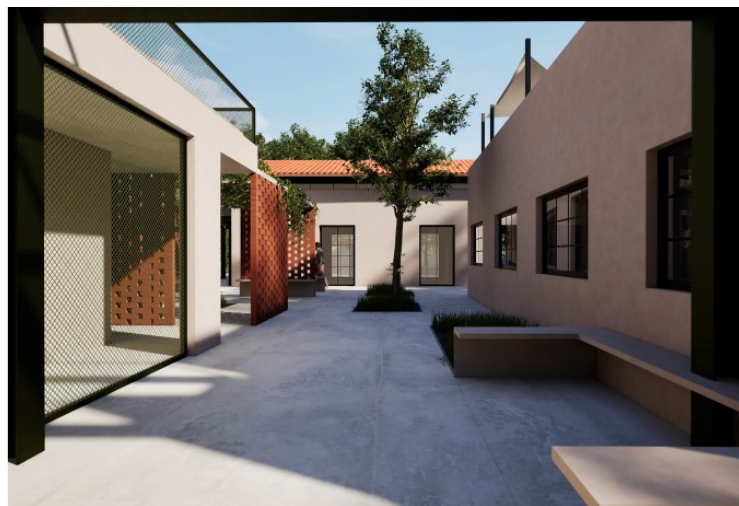

Στη δεύτερη περιοχή, ακολουθήθηκε μια διαφορετική σχεδιαστική αντιμετώπιση, καθώς τα κελύφη των ήδη υπαρχόντων κτιρίων ως επί το πλείστον διατηρούνται και, σε συνδυασμό με νέο στατικό σύστημα, νέες πληρώσεις και υλικά, επαναχρησιμοποιούνται. Παράλληλα, οι χρήσεις που επιλέχθηκαν να ενταχθούν σε αυτή είναι εμπνευσμένες από εκείνες που την απάρτιζαν στο παρελθόν (τεχνικά εργαστήρια), μιας και αφορούν εργαστήρια, βιβλιοθήκη, εκθέσεις κλπ, συνθέτοντας τελικά έναν “πολιτιστικό κόμβο”.

ΚΑΤΟΨΕΙΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ 2

[illegible]

ΚΑΤΟΝΗ ΣΤΑΘΜΗΣ -3,00

ΥΠΕΡΙΘΡΑΦΗ ΠΛΟΥΚΩΝ

ΔΥΣΜΕΛΙΣΤΗΡΕΣ
ΕΠΙΔΕΙΞΗ
ΕΠΙΔΕΙΞΗ
ΕΠΙΔΕΙΞΗ

ΔΥΣΜΕΛΙΣΤΗΡΕΣ
ΕΠΙΔΕΙΞΗ

ΒΕΛΛΥΣΤΗΡΕΣ
ΑΒΛΕΣΤΗΡΕΣ

ΦΥΣΙΣ

ΥΠΕΡΙΘΡΑΦΗ

ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΟΜΑ

I

ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΟΜΑ
ΥΠΕΡΙΘΡΑΦΗ

ΚΑΤΟΨΗ ΣΤΑΘΜΗΣ ±0,00

Μπορεί κατά τον σχεδιασμό για το σύστημα του σταθμού σε σχέση με την υπόλοιπη σύνθεση να ακολουθήθηκε διαφορετική λογική, μιας και προτείνεται η εξ αρχής ανέγερσή του, σαφώς όμως διαθέτει κοινά αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά με την υπόλοιπη. Με εξίσου κοινό τρόπο μελετήθηκαν οι προσβάσεις και οι κινήσεις σε καθεμία τους προκειμένου να επιτευχθεί η παράλληλη λειτουργία μεταξύ τους, αλλά και η διευκόλυνση κινήσεων από τη μία στην άλλη και από την πόλη σε αυτές. Ταυτόχρονα, η προσεκτική διαμόρφωση του συνολικού κτιριολογικού προγράμματος, αλλά και ο κατάλληλος σχεδιασμός των υπαίθριων χώρων, συμβάλλουν στην αλληλεπίδραση μεταξύ των δύο περιοχών. Το τελικό αποτέλεσμα αφορά ένα συνολικό κτιριολογικό σύστημα άρτια ενταγμένο στο φυσικό περιβάλλον στο οποίο βρίσκεται, το οποίο απευθύνεται τόσο στους ταξιδιώτες, όσο και στους κατοίκους της πόλης.

Τίτλος διπλωματικής εργασίας: Urban and Cultural Hubs: Proposal for a New “Open” Railway Station in Edessa and revival of technical buildings in the area

This thesis concerns the proposal for the construction of the New Edessa’s Railway Station and the revival of public spaces and buildings around it. In fact, it is a consequence of the research work which preceded it, entitled “Railway stations in Europe: An Architectural Agreement (or not)?” and through which the appropriate foundations were created for the design approach to this kind of industrial architectural ensemble.

In recent decades, the obsolescence of the train as a means of transport in Greece has been observed and, consequently the declining trend of Greek railway stations and urban clusters around them. However, appropriate architectural intervention in such industrial areas is certainly a means of reviving and integrating them into the social life of the city. This is what is being attempted through this specific thesis, choosing the area of the railway station of Edessa as a field of action, which reflects the mentality of the majority of Greek railway stations.

A key element of the planning is the overall regeneration of this industrial area. Therefore, it is not limited to the proposal of the New “Open” Railway Station, but equal emphasis is placed both on the reuse of buildings in the area that formerly hosted various railway uses, and on the creation of multifunctional public outdoor and semi-outdoor spaces. In this way, the building programme is divided into two sub-areas: the railway station and the one that formerly hosted the technical workshops of the area that served the railway.

In the first, for the design of the new railway station in Edessa, an attempt is made to integrate the corresponding European standards into Greek reality. Thus, in this area, various uses can be found beyond the ticket office and the waiting area, such as the refreshment room, restaurants, coffees, the museum, etc., a basic feature of standard European railway stations. However, it is observed that all these uses are accommodated not only in heated spaces found in corresponding examples abroad, but are also extended to outdoor and semi-outdoor spaces, a feature of Greek everyday life. At the same time, the uses of the station are divided into individual buildings, a design decision inspired by the way Greek railway stations were built and operated in the past.

In the second area, a different design approach was followed, as the shells of the already existing buildings are mostly preserved and combined with a new static system and new infills and materials are reused. At the same time, the uses chosen to join it are inspired by those that constituted it in the past (technical workshops), since they concern workshops, library, exhibitions, etc., ultimately composing a "cultural hub".

The design of the station system may have followed a different logic from that of the rest of the architectural composition, since it is proposed to erect it from scratch, but it has common architectural features with the rest. In an equally common way, the approaches and movements in each of them were studied in order to achieve parallel operation between them, but also to facilitate movements from one to the other and from the city to them. At the same time, the careful formulation of the overall building program, as well as the appropriate design of the outdoor spaces, contribute to the interaction between the two areas. The final result is a complete building system, perfectly integrated into the natural environment in which it is located, which is aimed to both travelers and city residents.